

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adának vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díját fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:
Vasárnap és csütörtökön.

A párisi világkiállítás.

Franciaország a beke diadala! ünnep! Most egy éve még gyűlöletes hangok riasztgatták a nemzeteket attól, hogy részt vegyenek a francia nemzet ünnepén ma minden kalapot emel a köztársaság előtt, mely zavaros időkben, midőn minden szellő háborúról beszél, fel tudta építeni a világbeke leginpozansabb templomát.

Különös egy nép is az a francia! Izgatott, heves érzéke a legmagasabb fokig kifejtett; nem tűr önkényt, s ha zsarnokokat lát maga között képes lerombolni az ezredévek legbüszkébb alkotásait. De ha rámutatnak a saját diosóságára, kulturájának magas fokára, arra a magaslatra melyre ez a nép művészetét, ipart, kereskedelmét s mezőgazdaságát emelni tudta, akkor ez a nép megszeli a túlaradó örömeiben leborul ön-maga előtt.

A párisi kiállításnak is ez volt a hatása. A mit a francia műveltség remekében arányokban itt alkotott, az fölülmul minden eddigit. Egy toronnyal elérték a felhőknek azt a legmagasabb fokát, melyet évezredek emberisége nem tudott megközelíteni. A kiállítás többi épületeinek arányai is impozansak a szó legszorosabb értelmében.

Magas kupolák, hatalmas boltívek az építésznek remek alkotásai őrzik az egész világ kincsét. Európa néhány nagyhatalmassága elmaradt a kiállításról hivatalosan, de azért a nemzetek megjelentek ott, mert a kiállításban nem keresték a politikát hanem a kultúrát.

S mióta a kiállítás kapui megnyitáltak a népek száz-ezrei tódulnak Páris felé. Mindenki tudja, hogy ott az eddigi világkiállítások legremekébbjét láthatja, mindenki tudja, hogy ennek a kiállításnak tanulmányozása fölér

egy világ körül tett utazás gazdag tapasztalataival, melyeket értékesíteni, fölhasználni lehet.

A magyar nemzet sem maradt el onnan!

A művelt középosztálynak nem kellett sok biztatás. Az írók és művészek által rendezett turin-párisi utra tömegesen jelentkeztek. 700—800-an köztük sok zombori is indult el f. hó 2-án Budapestről, a világ metropoliséba, hogy épüljön és felülemelkedjen a nagy alkotások szemléletében.

De egy komoly szavunk van az iparosokhoz! Egy lehet, hogy ismét tíz évről kell elmúlnia, míg egy újabb világkiállításra a föld minden részének iparát együtt lehet látni.

Ne mulasszák el az alkalmat, hogy megtekintsék a mostanit. Az iparosnak lesz ott mit bámulni, s ha a látott és tapasztalt dolgokat idehaza értékesíti, százzorosán visszahozhatja neki a kirándulásnak amugy is esély költségeit.

Minden iparágban annyi a látni, tanulni való és utánzásra méltó dolog, hogy a mi iparosainknak minden buzdítás nélkül el kellene menni oda, mint ahogy el kell mennie a tanuló gyermeknek az iskolába.

Iskolája az az iparnak, szép, fenkolt, magasztos iskolája. Az izlés, a esín, a feldolgozás, az alak, a díszítés tekintetben ezer meg ezer, jobbnál jobb mintat mutat be a világkiállítás is nemesak a modern iparkészítményeket, hanem a keletnek számos utánzásra méltó termékét is.

Ezért főleg az iparosokra nézve kívánatos, hogy ott megjelenjenek. Az országos iparegyesület, a fővárosi iparoskör, az ország összes iparkamarái egyesültek arra,

hogy tömegesen záródokoljanak Párisba, látni, tanulni, bámulni és csodálni.

A világkiállítások valóban a legdicsőbb alkotásai az emberiségnek. Rövid időre elhallgat minden ellenséges indulat a nemzetekben és kezét fogva, egymást támogatva alkotnak nagy, dicsőt!

Franciaország hosszú ideig tartó ünnepet rendezett magának és a világnak a kiállítás által s ennek az ünnepnek minden napja egy magasztos eszmének bizonyítója, annak, hogy a világ csak általános békében közelítheti meg a tökélyt az alkotásokban s a legmagasabb fokot az emberek boldogulásában.

A kiállítások fogják megtanítani az emberiséget arra, hogy a legnagyobb kincs a világbeke.

Ennek a temploma épült föl a párisi Mars mezőn, ennek fognak áldozni azok a népek, melyek elzáródokolnak a világkiállítás megtekintésére.

Előfizetési felhívás

„ZOMBOR és VIDÉKE“

VIII. évfolyamának 3-ik negyedére.

Július hó 1-ével előfizetést nyitottunk lapunk VIII. évfolyamának 3-ik negyedére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 8 frt.
Félévre 4 frt.
Negyedévre 2 frt.

Néptanítóknak:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt. 50 kr.

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Csillagaink.

Kevés a csillag már az égen,
(A hajnalcillag hűnyt le ép),
Azt hinnie, a ki látta rögen.
Csillagtalanná vált az ég;
Ne hídd, hazám! a bértefőkön,
Mikor leszál az éjszaka,
Csoporthoz a pajzsokon fenn
A hétévezek csillaga.

Hol tündökölsz, István királyunk?
En nemzetem, — mond, írt vagyok,
Mert fényes csillag lett belőle,
Mely legtöbbször oltáron ragyog,
Gyászöltözethen hogyha hozzá
Esdett a síró Hunnia,
Föltámadt mindig Magyarország
Tündökli fényes csillaga.

Egy páros csillag ül az égen,
Mely szebb talán mindannyiánál,
A két Hunyad, két büszkeségünk,
Egyik vezér másik király;
Ez, ekképe volt Budának,
Az Erdély pajza egykoron,
Károly-Fehérvár templomában,
Ragyog ma is, mint Orion.

És messze, túl az oceanon
Sugárzik egy, fény csillag, az
Elbujdosott őz Aeneasnak,
Ki új hont szerzett, mint amaz;
Szabad polgára új honának,
Azt Eors Budának nevezé,
De visszajött bucsúzni vissza
Es szíve megrepedt belé.

Ha meteor kell? ott Petőfi!
S a Szózat nagy költője ott,
E kétónél te nem találsz az
Olymba sem szebb csillagot;
Egyik fölébresté dalával
A melyen alvó nemzetet,
A másik elmúlt örökre
A nemzetet, mely elesett.
Hát az a sok-sok millió mécs,

Mely fennvirraszt látatlanul?
Nevelve a fényt kis tűzével.
Tovig leög s halkau kimul?
Ezek nélkül hiába égnek
Fenn a tündökli csillagok,
Csillagból támad a diosőség,
A mécsből a munkás napok.

Van végre egy sarkán az égnek,
Ki bujdosó csillag maradt
S a messze fényű Alpesekről
Vet rostrumunkra sugarat,
Új csillagot ne kérj az égől,
Van számos csillagod neked,
Hisz költőid s királyaid közt,
Találsz orok szöveteiket.

Hiador.

Emlékeimből.

(A szerkesztők).

Irtá: Hiador.
(Folytatás.)

Bocsánat, ha a Honderül tovább időzöm, mivel nagy befolyása volt írói pályámra és sok félreértés szülője volt.

Ugyanis azt hívek sokan, hogy Petőfi-ellenes lapban írvan, én is ellensége vagyok a költőnek, pedig dehogyan! Mindjárt első pillanatban beismerem, hogy eredetiségre nézve ő Magyarország első költője és ma is habozás nélkül aláírom a mit az Irodalom történetében írtam: »ő a magyar Bénger.«

Csak egy kegyeletesebb név van irodalmunkban, mely közelebb áll szívemhez, az — Kölesci. Mert megelőzte korát mint szónok, mint költő, mint törvényhozó, mint ítéző, mint reformator; nála nélkül se Kossuth, se Vörösmarty, se Petőfi nem fejlődhetett volna azzá, mivé, később fejlődött, mert a kor nem értette volna meg őket.

Vajon mi szülte a Honderüt? volt-e szükség rá?

Minden államban vannak jósek, kik a közvélemény hullámzásából, a költők dalából, a nyilvános élet mozzanataiból előrelátják a jövődől politikai zivatárokat; ily zivatörök meg-előzőse végett gondoltak egy villámhárítóra, mely a Honderüt lett volna. Rohamos gyorsasággal nőtt az illuság közt Petőfi népszerűsége, ezt kellett mérsékelni.

Használt-e villámhárító? A helyett hogy mérsékelte volna, inkább fokozta a Petőfi kultust. A Honderüt éles bírálatokat

közölt ellene, miket a Pesti Divatlap még élesebben vert vissza. Ellensúlyul valamely versenytársat kellett találni.

Fájdalom! én lettem a diabólus rotái. Ha te utód az én zsidómat, én is utóm a tiedet. De én e diosőségét se nem kerestem, se meg nem érdemeltem; nyilatkoztam is akkor ellene. De a harc azért nem szűnt meg, tartott évekig a két divatlap közt oly hévvel, oly elkeseredéssel, hogy sok jó barátot chloridegenített egymástól.

A költőket nem lehet dekredálni; proklamálja őket nem az akadémia, hanem a közvélemény. Váratlanul megjelenik egy csillag és társai, ahelyett, hogy fényt irigyelnek, fényt kölcsönöznek tőle. Ilyen volt Petőfi eredete. Népszerűségét lerontani többé nem lehetett sem a Honderűnek, sem politikai pártoknak.

A Honderű fényűzési cikkt volt. Divatképeit, melyek a legszebbek és legdrágábbak valának, egyenesen Párisból hozatta, rendes levelezőt tartott Párisban, ki az idény derekán ön-maga volt a szerkesztő, irt a lapban a koszosur költő Vörösmarty és a koszosur regényíró B. Jósika, szóval, zajt utott a forrangu világban.

Zajt utott a szerkesztőség egy appendixe is, a majom, mely épp oly okos és udvarias állat volt mint az öreg Dumas majma, ott eldölte reggelenként a szerkesztő cukorral kezében, etette, itatta és enyelgett vele, sőt kezét is nyújtott neki, mint a majom udvariasan viszonzott. Hát biz ez is szálka volt a nagy világg szemében.

— Látja ön, — mondá látogatójának — ez a leghumánusabb és legokosabb teremtmény a világon, eszik mint az ember, urat játszik mint irt ember, karmol mint az ember és nem dolgozik semmit, mégis cukorral él. Mi dolgozunk napestig és jutalmul cukor helyett epét nyelünk.

— Ez bizonyítja, hogy a majom és ember közt nem létezik rokonság, mert az ember dolgozik jutalom nélkül is.

— Az ám! — felelt fölpatnva a szerkesztő, ha én nem fizetnék honoráriumot, holnap megszűnnék a Honderű. En csak egy embert ismerek, ki jutalom nélkül dolgozik, a szerkesztőt.

A legnagyobb dicséret, mit a Honderűre mondhatunk, az elevenség és változatoság, irt mindenről, társalgól terme hasonlított egy boudoirhoz, melyben minden tárgyból külön-nemű illatszer árad. Öleltek benne a legexotikusabb növények a hangya virággal.

Freskókat irt benne Bernát Gáspár, a magyar humor

POLITIKAI HIREK.

Kossuth levele.

A hét legnagyobb politikai eseménye. Kossuth Lajosnak Helfy Ignáz képviselőhöz intézett legújabb levele. A level köszönetnyilvánulás számos hazai megemlékezésért, részben a megemlékezések okainak magyarázata.

Kossuth előbb elmondja a 48. után történt dolgokat, az őt jellemző hatásos keserűséggel beszél az elnyomásról, majd a meghunyászkodásról.

Nem azt panaszolja, hogy nemzet az ő kezéből kiűtötte a zászlót; hanem hogy feladta a pragmatica sanctióban foglalt elvet, hogy állami közösségbe lépett Ausztriával, melyről Deák is azt mondta: hozzá csak az uralkodók közössége köt.

Azt panaszolja, hogy Szent-István birodalmából osztrák-magyar monarchiát csináltak, nem pedig osztrák és magyar, vagyis állam közösséget teremtettek.

Őt érzelmei, meggyőződésén kívül esküje szentsége visszatartja, hogy elfogadja a kiegyezést.

A kormány tovább halad a lejtőn. Már tartalékos tiszt sem lehet, ki magyar, németül nem tud.

Hogyan történik, hogy őt nem felejtik el a hazában?

Ez az idők jele: a 48–49-iki korszak érzelmeinek kultusza, a magyar haza szabadságának személyében kulmináló hagyományos kegyeleti létét ebben. Ez oly jel, amelyből, aki nem vak, látja, hogy ámbár a törvényhozás más irányban halad, az állapot tüzetik, de nem kedveltek, az országban sem verhet gyökeret az új irány, nem felel meg történelmi, aspirációinak, nem ad kárpótlást a rengeteg áldozatokért.

A hivatalos Magyarország fátolt vetett az emlékekre, de a nemzet nem.

Ez emlékek kultuszából ered a szíves megemlékezés, a kegyelet ő írta.

Az ő nevének a megemlékezéseknél csak a telefon szerepe jutott, melyen át a multak emlékének kelleme bele kiállítja szent hagyományait a jövőbe.

Jeleket lát, melyek azt mondják: a nemzet kiolthatatlan aspirációt a nemzeti kegyelet hervadhatatlan bokrétáit kötik a multak emlékének, otthon a hazában a bokrétában egy hervatag nefelejt tővedt az ő számára. Halával áldással emeli ajkaihoz, hanem áldás csak munkára van a leányzó nem halt meg, csak aludt, sokáig aludt. De már ébredés, ne adja isten, hogy újra elaludj, sursum corda!

* **Államtitkári kinevezés.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli Czorda Bódóg kuriai bíróknak — általunk már jelzett — kinevezését igazságügyi miniszteri második államtitkárrá. Az erre vonatkozó legelsőbb kézirát így hangzik: Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztésére Czorda Bódóg kuriai bírót az igazságügyi miniszteremhez második államtitkárrá nevezem ki. Kelt Bécsben, 1889. évi június hó 24-én. Ferencz József, s. k. Szilágyi Dezső, s. k.

Külgügyi szemle.

A pápa elhagyja Rómát. A »Fankfulla« fentartással azt a hirt közli, hogy a pápa június végén környezetétől így nyilatkozott: a körülményektől fog függni, vajjon Krisztus helytartója egy napon kénytelen lesz-e a gondviselés által számára rendelt régi székhelyét elhagyni. — Az »Osservatore Romano« írja: Ma a tözszen nagy nyugtalanság volt, melyet a

képviselője, ki szülőitől egy tömött tarcat örökölt, mely tele volt érekekkel.

— No Gazsi, mit hoztal? kérdé tőle a Honderu.
— Egy freskót hangjegyekkel.
— Lassuk.

A szerkesztő józsin kacagott; mert tudni kell, hogy Bernát Gaspár írása valóságos szarkalábok voltak, miknek kibetűzéséhez három szerkesztő kellett.

— Köszönöm. Nota benne, mibe kerül a nóta?
— Bokába és virtusba.
— Boka nincs, de virtus van és kifizette olvasás nélkül a tiszteletdíjat a gavallér szerkesztő,
— Jaj, Laza barátom — felelt cipírulva a szerző, én ingyen énekel mint a pacsrta. Elég nekem, ha barazdát adsz hozzá.

És az asztalon hagyta szerényen a bankót.
— Ha minden író ily ártatlan volna! — mondá magában a szerkesztő — mennyi francia divatképet lehetne rajta hozatni! Hja! akkor még Bernát Gazsi fiatal feszes dandy volt, ki fényámszó topánban járt saros időben is, ki bérkocsin vágatott kioszkból-kioszkba, nem tudva azt is a honorárium.
Később megtanította rá a sors.

De legérdekesebbek voltak benne a Levelek Emiliához, melyeket maga szerkesztő írt P. H. L. betűk alatt Párisból, hol három hónapig időzött könnyű, eleven, szellemes tollal. Könnyű volt neki írni, mert egy csomó ajánló levelet vitt Rot-schildtól, mi többet ér Párisban egy csomó bankjegynél, mert belépti jegyet ad a Bourbon palotába, a saint germaini salonnokba, írói, politikai és művészi körökbe, sőt a kouliszákba is.

Föl is használta idejét, volt mindenütt fíradhatatlan, de ami kegyelemtelmutat és megkülönbözteti őt a közönséges touristáktól, meglátogatta Chateaubriandot. »Mit mondjak neked — írja barátjának — Atala szerzőjétől? Szent borzalom futotta el keblemet, midőn kuszókból átléptem, labait szerettem volna átölelni. Halvány nemes öregek, ősz hajfűrtök és remegő tagokkal, de most is tele lélekkel és eréllyel. Ezen férfut mint író és politikai jellemet, lehetetlen nem tisztelni mindenkiem.

Volt valami, ami dragabod volt előtte a hirnél, követségénél, írói nagyságánál, az igazság szeretete. Elválásunkkor egy mellképével ajándékozott meg, mely egyik legkedvesebb emlékem lesz, nem művészi becserélt, hanem a nagy szellemért, kit ábrázol.

pápa küszöbön álló elutasásáról keringő hírek keltek. Ebből is kitünik, mily roppant fontossgot tulajdonít mindenki ama kérdéseknek, vajjon a pápa Kómban marad-e vagy nem.

Nagy sztrájk Morvaországban. A szövögyárakban működő takácsok közt kitört az általános sztrájk. A sztrájkolók száma 6000. A katonaság kivonult az utcákon cirkál. A vasmunkások is formuláltak mar követeléseiket, de még nem sztrájkolnak. Adamsthalból, Blanskóbol, Rössitzből és Zbe-sauból szintén munkás mozgalmakat jelentenek.

A szerb kormányrendeletet becsáfított ki mely a szerb hadsereg harmadik korosztályának felszerelése végett gyors legyverszállítmányt indított Sopoltba.

Megyei s helyi hírek.

* **Zombor kapja a pénzügyigazgatóságot.** Nagy az öröm a pénzügyigazgatóság elhelyezésének kérdése, — mely a mult közgyűlésen Barthol József bizottsági tag urat felszólalásra bírta s a kinek ajánlata — mint arról annak idején megemlékeztünk — a város kiküldte a főispán, polgármester és Koczár Zsigmond, orsz. képviselőt, hogy utazzanak ez nyílen Budapestre, mert birre járt, hogy Szabadka város részéről követtség volt Pesten a pénzügyminiszter ural ezen célból, hogy a pénzügyigazgatóságnak Szabadkára helyezését kieszaközölje — Zombor város javára dől el. Mint biztos forrástól értesülünk, a pénzügyigazgatóság már augusztus hó 1-én jön Zomborra. Időiglenes hivatal helyisége a volt Gertinger jelenleg Fernbach-féle házban, az apatini utcában lesz.

* **Hirdetmény.** Az 1876. évi XVIII. t. e. 2. §-ának rendelkezése folytán Bács-Bodrog vármegye központi választmányja részéről ezennel közli a tettek: miszerint ezen vármegye összes országgyűlési képviselő választásának időiglenes névjegyzéke a központi választmány székhelyén, Zomborban, a vármegye-palota nagyertermében, az egyes községek választóinak időiglenes névjegyzéke pedig az illető községben a községbizáznál, Vajszka-Bogyan körjegyzőségét képező községekre nézve pedig a körjegyzőség székhelyén, Vajszkán, folyó évi július hó 5-ik napjától bezárolag ugyanazon hó 25-ik napjáig mindenki által megtekintés végett közzeszerle ki lesz, téve: továbbá, hogy az 1874. évi XXXIII. t. e. 44. §-a értelmében az időiglenes névjegyzék ellen saját személyt illetőleg bárki felszólalhat, és mindenkiem jogában áll, azon választó-kerületben, melyhez tartozik, valamely község névjegyzékébe felvetett, bármely jogtalan felvetel vagy kihagyás miatt a névjegyzék ellen ugyanezek folyó évi július hó 5-től bezárolag ugyanezen hó 15-ig Bács-Bodrog vármegye központi választmányához írásban intézendő és azon község előjáráságnál — Vajszka-Bogyan községekre nézve a körjegyzőnél — benyújtandó felszólalással élni, melynek névjegyzékébe a felszólalás történik. A választási törvény 45-ik §-a értelmében mindenkiem a község előjáráságnál, illetőleg a vajszkai körjegyzőnél benyújtott felszólalásokat megtekinteni jogában állván, ugyanazokra folyó évi július hó 16-tól bezárolag ugyanezen hó 25-ig mindenki, ki felszólalni jogosítva van, azon község előjáráságnál, melynek a felszólalás benyújtott, ezen felszólalásokra vonatkozó észrevételeit Bács-Bodrog vármegye központi választmányához intézve nyújthatja be. Az ezen záros határidők által nem benyújtott felszólalások, úgy az ezreket tett észrevételek felett Bács-Bodrog vármegye központi választmányára az 1874. évi XXX. t. e. 48. §-a szerint f. évi szeptember hó 1-től ugyanezen hó 20-ig hozandja meg határozatait, és azokat a most idezett törvény 49. §-ának rendelkezéséhez képest i. évi szeptember hó 20-tól ugyanezen hó 30-ig bezárolag közzeszerle a vármegye-palota kistermében kiteendő. Az ezen katarozatok ellen nem benyújtandó és a m. kir. kuriához írásban intézendő felebevezések Bács-Bodrog vármegye alsóparányánál, mint a központi választmányának törvényes elnökénél a határozatok kitételét, illetőleg kesperesítést következő 10 nap alatt nyújthatók be. Bács-Bodrog vármegye központi választmányának Zomborban, 1889. évi július hó 27-én

Jules Janinnél többször reggelizett, mi nemcsak tisztelet rá nézve, hanem szerencse is, mert ingyen volt. A klasszikus tárcáiról szerette Plutarkot is, kinek börtönjében pihent a nemes medox.
Meglátogatta Mars kisasszonyt, Rachelt, Seribet, Souli-ért, Duaszt, szóval, kezét szorított az Olymp halhatlan lakóival.
A Honderu ségedszerkesztője Nádaskai Lajos, egy alacsony sapádat beteges külsejű fiatal ember volt, ki a sok munka és szenvedés hallgataggyá tett. A világ föl se vette őt, pedig több volt a világnál; mert sokat olvasott és a mit olvasott azt megemléstette. Eles kritikai elmével bírt, melynek dlet csak meghítt baráti körben mutatta. Egy sötét kis szobába vonta meg magát egy könyvvel, mit addig olvasott, mig ki nem eset kezéből, vagy látogató nem jött hozzá.
— Ki az?
— Czakó Zsigmond.
— Oh barátom! ha tudnád mennyi költői szépség van szent Lászlóban!
— Regnum meum non est de hoc mundo. El is költözött nem sokára.
Egy előfizetési felhívás követező névjegyzékét adja a Honderu munkatársainak:
Beothy, Bernát, Császár, Czuczor, Döbrentey, Garay, Jambor, Josika, Karacs Teréz, Kovacs Pál, Kuthy, Lakner, Lemouton, Emilia, Ney, Péter Károly, Pompéry, Sárosy, Sufjanszky, Szemere, Tompa, Vajda, Vörösmarty.
Ebből láthatni, hogy a buzgó szerkesztő elkövetett mindent arra, hogy meghódítsa a felsőbb köröket a magyar irodalom számára.
Et voluisse sat est.

Most már a legújabb és legújabb családok is csak magyar lapot olvasnak és ha valamit négyeszmeközött akarnak mondani, ezt nem németül, sem francziául, — hanem magyarul mondják.

Szegény Lazi! te kiattad az örömpoharat fenékiig s mi volt jutalmad érte, élez, tövis, gúnykaczaj és feledés.
Sic vos, non vobis.

(Folyt. köv.)

Hlador.

tartott ülésebből. Schmauz Endre s. k., mint a kv. elnöke. Hauko Imre s. k., mint a kv. jegyzője.

* **Pályázat.** A zombori kir. adóhivatalnál fűresedésben levő 800 frt évi fizetés és 100 frt lakbélre pályázalmazott adó-ellen-óri állásra a szegedi pénzügyigazgatóság javallatát hirdett. A pályázati körvények két hét letelle előtt a szegedi pénzügyigazgatósághoz nyújthatók be.

* **Czorda Bódóg főldink,** kuriai bíró, újonan kinevezett igazságügyi államtitkári tiszteletére e napokban a felső-margitszei vendéglőben fényes és sikerült banquet rendezett a budapesti ügyvédi-társaság-bizottság, melynek Czorda Bódóg több éven át egyik elnöke volt. A felkoszonító sorát Vajky Károly nyitotta meg, ki mindenekelőtt tudtára adta a társaságnak, hogy a Czorda kinevezését tartalmazó királyi leirat tegnap lekerült. E kijelentés vihara előjelenéssel fogadtott, Vajky ezután Czorda érdemeit sorolta elő s Czorda egészségére irírisztette poharát. Czorda Bódóg Vajky Károlyt elvette. Havas Károly kir. táblai bíró, a budapesti ügyvédi karra emelte poharát. Sik Sándor dr. és Nagy Dezső dr. a bírói karra és az ügyvédi és bírói kar közti összhangra üggyelt poharát.

* **Uj ügyvédek.** Dr. Fratricsevits Ast Vince július hó 1-én az apatini ut 110 szám alatt ügyvédi irodát nyitott.

* **A bébek majálisa.** F. hó 1-én a felső városi Weiner Kisasszony vezetése alatt ovoidában minden tekintetben sikerült nyári mulatságot rendeztek. Már korra delután a szülők és egyéb vendégek nagy száma lepte el a csinosan feldíszített ovoidakert, hol aztán a bébek megmutattak, hogy mennyi sok és szép verset tudnak már. Öröm volt nézni ezt az apró sereget, mily batran mozogdók annyi idegen dacára. Elkenek és szabatosan a logkisebb elfoglaltság nélkül énekeltek és szavaltak. Mindenki el volt ragadtatva és a derek övönét, kinek faradtatlan buzgalomának köszönhető csak ez életr teljes eredmény, zajosn megragadták és megéleltek. Ezek után csak gratulálhatunk az felső városi ovoida egyesületnek, hogy ily buzgó hivatásból teljesen elhatolt vezetője van. A bébek produktója után következett a nagyok mulatsága. Mily öző a fiatalság! A bébek vizsgáit is felhasználják arra, hogy összehajossanak mulatni. A bébek olyan élen álló élelmes hölgyek a fiatalok egoismusból töket eszínálnak. Összeszedték a legeszesőbb leányokat, kik a jótékony el iránt tekintetből pénzerőneknek felesap-tak. Az egyik átvállalta a bor, a másik az ételök, a harmadik a szivar s a negyedik ezigazetta, az ötödik gyömböcs stb. elárulástát, sőt egy kizárólag gyufát árúsított szalankint 10 kr.—1 frtért. A kedves gyufárúsító elfújította az egyik gyufaszálat, mivel rágyujtani akartam csak azért, hogy meg egyet vegyek! Hanem aztan midőn megkezdődött a tánc, otthagyták a kedves pénzernököt a gyufát bort szivart ételt stb. s röviden felmondván a további szolgálattól vigan távoztak kerekedtek. Fíradhatatlan jártak a eszár-dást valecrt stb. egész éjfélt éntánig. E mulatság jócskán jövedelmezett az ovoida kasszáján.

* **Kossuth Lajos** magánlevelet intézett Helfy Ignáz orsz. képviselőhöz, melyben a következők közgétélet kéri. »Mégint küldök egy magyar pénzügyes levelet, melynek csak minden fogalmat meghalad e a szoktatura. Kérem igaztson még egyszer a lapokba egy kis felszólalást, akár az én nevében, akár a magyeban, őr értelemben, hogy enzem nem szánnek meg örökös segélykereséssel laklatni a hazából, ámbár már ismetelve kijel-n tettem, hogy nines módomban segélyezni. E zaklatások közt a legbosszantóbb az, hogy 48-iki pénzügyeket küldöznek hozzám, bevaltasunk kerve. Kijelentem, hogy az ily küldeményeket ezefel nem emezteteknek tekintem, nem fogok fölök tudomást venni, és sem megkérdezők, sem visszaküldésükre nem vállalkozom. S kérje fel ön, instálom, úgy a fővárosi, mint a vidéki lapokat, hogy e nyilatkozatom felvételével engem e kellemetlen zaklatásoktól megmenekedni segítsenek.«

* **Egyházi kinevezés.** Gritzmann János, parabutyi plébános palánka kerületi esperesnek lett kinevezve.

* **Eljegyzés.** Dr. Liely József hodszági községi orvos eljegyezte Hodszagban f. hó 27-én Fogl Mariska kisasszonyt Fogl Mihály ottani tanító kedves leányát.

* **A nagy kir. államasutak** szabadkai városi menetjegy-irodája f. évi július hó 15-én a delután 2 óra és 25 perczkor induló személyvonattal kirándulást rendezt Budapestre és vissza követező rendkívül mérsékelt árak mellett: I. osztály oda és vissza 7 frt 40 kr. III. osztály oda és vissza 5 frt 30 kr. E jegyek 14 napig érvényesek és a visszautazásnál a személy-és gyorsvonatu különböz rafizetése mellett a gyorsvonatra is érvényesek. A kirándulásban résztvenni óhajtok ebbseli szándékukat — mely meg nem másítható — személyesen vagy levélben okveden július 10-ikéig a városi irodával közöljék, nehogy a nem jelentkezők által a kirándulás rendezés lehetetlené valjék. A jegyek csakis a városi irodában kaphatók. A nagy, kir. államasutak városi menetjegy-irodája Szabadkán.

* **Hymen.** Horváth Ferenc nagybeskeréki erdész eljegyezte Mayer Juliska kisasszonyt Apatinban.

* **Városi hivatalnok nem lehet lapszerkesztő!** A »Bácskai Ellenőr« szerkesztője Stoeck Károly, miután a városi szervezeti szabályrendelet szerint mint tisztviselő lapszerkesztő nem lehet, a »Bácskai Ellenőr« szerkesztésétől ellállott. Nevezett lap a jövő számtól kezdve egy lapbizottság felügyelete alatt fog kiadódni, a lapszerkesztéssel pedig valószínűleg Gally György gyógyszerész fog megbízatni.

* **A Jankovics** póstahivatalnál felállított sürgönyállomás, mely Zomborból Melykútra, s innen Jankovcazra vezet f. hó 1-én átadtatt a közfoglalomnak.

* **A szentelt víz.** Szabadkán a városi közgyűlésen, ha már semmi mason nem tudnak összetűzni összetűznek a szentelt vízen. A legutóbbi közgyűlésen Mamuschik Agoston a palicsi villatulajdonosokkal kötött szerződésről beszélt s egyebek közt azt mondta, hogy e szerződésnek olyan erje lesz mint a »szentelt víznek«, se nem árt se nem használ. Erre ezán Mamuschik Matyas plébános zoiat fel mehoztárankozta a Mamuschik Agoston e nyilatkozatában erősen hangszólta, hogy igen is a szentelt víznek van nemcsak erje hanem hatása is. Gally György egész komolyan oda álltja, hisz a kórisi szentelt vizet érteke nem a szabadkát. Kelekezett is erre óriási hatota olyannyira, hogy a közgyűlés nemokára be kellett fejezni. Ritka eset, hogy Szabadkán egy városi közgyűlés oly kedélyesen folyt le.

* **Levotzky Janos,** Kulpin község dérek jegyzője, június hó 37-én két betű kinos szenvedés után jobblétre szenderült. — Áldás hamvaira!

* **Parbaj, K. A.** szerelmi segédjegye és K. K. huszárhadnagy e hó 25-én a Pandurszigeten piztolparbajt vívttak. A második lörés hoztala a segédjegyet kezeletje. A parbajra összekoecozás a vendéglőben adott okot.

* **A városi mérnök úr figyelmeibe!** A belvárosi »Kis-Templom-Utca« mindéddig kiköveze nines, ami a nevezett utcában levő fu-iskola szelözését lehetetlené teszi, mert az arra jócskán olyan porfelhőket vernek fel, hogy az ablakok kinyitása nem a rossz levegő ki, hanem a sűrű por betödlését eredm-

nyezné, miért is most, midőn a szünidő beállt és a következő munkálatokkal járó zajt a tanítást nem hátrágotna, elérkezettnek vélem az időt, hogy a városi mérnök urat e hiány pótlására figyelembe vegyem. — A—ly.

* **A kulpini m. kir.** állami iskolában a záróvizsga június hó 28-án folyt le főt. Szathlaj János okéri plébános, min. hiv. iskolafelügyelő és h. gond. elnök, valamint a gond. tagok jelenlétében. A vizsga befolyásos elnök szép beszédet intézett a szülőkhöz. Feljegyzés az áll. iskola feljárt, t. i. hogy nem elmagyarosítani törekész gyermekeiket, hanem nyelv- és valláskülönbség nélkül akarja, hogy mindenki elsajátítsa ódes hazánk zengzenges nyelvét. És e cél — úgy mond — el van érve és a jövőben is el legyen érve, mert az áll. iskola buzgó tanítója semmi fáradságot nem ismer, hogy ezen intézet növendékei elsajátítsák hazánk szép nyelvét, a miről jelen alkalommal meggyőződött, mert a gyermekek tiszta, szabatos és teljesen érthető feleleteket adtak. Egyszermind örömeink az kifejezést, hogy az áll. iskolába járó gyermekek nemcsak hogy tökéletesen beszélik a magyar nyelvet, hanem hogy minden tantárgyukkal igen szépen felkészültek.

* **A Csurgói róm. kath. sirkerthen.** néhai Mandics Endre volt csurgói róm. kath. plébános jeltelenül álló sirhatnának emlékkövél való megjelölése, a csurgói népker által f. évi ápril 22-én tartott választmányi ülés határozata értelmében ezen emlékkövél beszerzésére eszközölt gyűjtés befolyásos, ehhez a következők neves adakozói járultak: Kisbárai Kiss Ernő úrné Csurgói Kisbárai Kiss Ernő Csurgó 5 frt. rigyeizai Kovács Béla 2 frt. Nihovitz Éde Tittel 2 frt. Ilhes János 1 frt. Tary István 1 frt. Jovanovics József 1 frt. Zóni Fábán 1 frt. Süri Imre 1 frt. Jovanovics József által N. N.-tól Titból hozott 1 frt. Haida Újvidék 1 frt. Wneserics Gábor 50 kr. Szikics Ferenc 50 kr. Mesnerics Károly 50 kr. Kiss Marton 50 kr. N. N. 50 kr. Kovács Péter 50 kr. Naesa Andras 50 kr. Vedrás Károly 50 kr. Gertner János 40 kr. Berecz Andras 30 kr. Bagyi Mihály 30 kr. Riesz Ferenc 30 kr. Varga Ferenc 20 kr. Magocs István 20 kr. Guldig Vilmos 20 kr. Tapolcsányi Mihály 20 kr. Csabi Ferenc 20 kr. Nagy Mihály 20 kr. Csányi Pál 20 kr. Puczkó Péter 20 kr. Varga Albert 20 kr. Gyantár Elek 20 kr. Horváth Fülöp 20 kr. Juhász Gergely 20 kr. Kovács Marton János 20 kr. Novák Mihály 10 kr. Böresók István 10 kr. Inno György 10 kr. Lévay Illés 10 kr. összesen 24 frt 30 kr. Dr. Szucsics Sándor képezdi társan íven Kalocsán. Fonyó Lajos 2 frt. Dr. Szucsics Sándor 1.45 Povichik Richárd 1 frt. Kleiner Lajos 1 frt. Ujnos Dániel 1 frt. Hengen Vendel 55 kr. összesen 7 forint. Befolyt tehát összesen 31 azzar hárminegyszégy forint és 30 kr. a mely összegért az emlékköv. hó 26-án Újvidéken. Scheman kőfaragóknál megrendeltetett. Midőn van szeresem a fenti összeget nyugtáznai, egyszermind fogadják a neves szívű adakozók ezen az uton legelőnyebb köszönetemet. Csurgó 1889. június 28-án Kisbárai Kiss Ernő, népköri elnök.

* **Pályázat hadapród-iskolai helyekre.** A jövő tanév kezdetével a bécsi, budapesti és prágai gyalogsági hadapród-iskolák I. évfolyamánál 100—100, a károlyvárosi, Brünn melletti kórházban, a Krakó melletti lohozói, a nagyszobeni trüzeni, a Grác melletti liebenau, a pozsonyi, innsbruki és temesvári hadapród-iskolák I. évfolyamánál 50—50, a tüzérségi iskolák I. évfolyamánál 150, II. évfolyamánál 50, az utász-iskolák évfolyamánál 50, III. évfolyamánál 25; a lovassági iskolák II. évfolyamánál 50, a III. évfolyamánál pedig 35 hely lesz úreszedésben, a melynek betöltésére a közös hadügyminiszterium pályázatot hirdetett. A pályázati feltételek a következők: magyar vagy osztrák állampolgárság, testi alkalmasság, jó erkölcsi viselkedés, kellő életkor, megfelelő előképzettség, kötelezettség vállalása a szükséges felszerelési tárgyak beszerzésére és a tanuljak felkészítésére. A pályázati kérvényekhez a következő okmányok csatolandók: keresetlevel, illetőségi és iskolai bizonyítványok, továbbá katonai vagy honvéd orvosi bizonyítvány a testi alkalmatosságról, végül erkölcsi, himbóltási bizonyítvány. A pályázati kérvények az illető hadapród-iskola parancsnokságához július 25-ig nyújtandók be. — A fentebbiekről szóló pályázati hirdetményt a honvédelmi miniszterium közértesítéssel végezt hatóságunknak is megküldte. Az érdeklődők a pályázatra vonatkozólag a városi katonai ügyosztályban részletesebb értesítést szerezhetnek.

* **Az új egyforintosok.** A P. L. értesülése szerint, nem annyira technikai nehézség miatt késeleltik, hanem — szándékosan azért, hogy az állampénztárban meggyült özistörésmos kissé újra jöjjenek forgalomba. Az üzleti világ azt tapasztalja, hogy a célt részben el is érték.

* **Honvéd kiegészítő parancsnokságok.** A honvédelmi miniszter értesítése szerint ő felsége rendelkezéssel f. hó elsejével a szegedi 5-ik és a budapesti 1-50 honvéd gyalog dandár legénységének száma egy negyedik zászlóalj felállításával szaporították, továbbá, hogy ugyancsak július elsejével minden honvéd gyalog dandárnál hadkiegészítő parancsnokság állították föl. Az ötödik honvéd dandárnál szegedi 4-ik zászlóaljának felállítása következtében a szabadkai 6-ik dandárnál kiegészítő tiszteiből az ő-beséi, zentai járási, zenta-városi és zsabalyi sorozó-járásekat elvezik és a szegedi 5. dandárnál területhez esatolják. A honvéd kiegészítő parancsnokságok, a honvéd dandárokról kiegészítő tiszteire nézve, a kiegészítési és nyilvántartási ügyeket, mint honvedhatóságok, a folyó hó 1-től kezdve önállóan végzik. A honvéd kiegészítő parancsnokságok hivatalosan a dandárparancsnokságok számaival és az állomáshely után nevezendők.

* **Újvidékről írják** lapunknak, hogy a szomszéd Pétervározt a rigemzei ünnepek alkalmából ünneplés gyasztiszentélet volt. Azután a szász egyesület rendezett mekkéünnepeket. Lamanski és Stojalovics tanárok tartottak ünnepi beszédeket és azt tegezték, hogy eljön majd az az idő, amikor a Balkán-államok és Ausztria-Magyarország szlávjai függetlenországot fognak képezni, természetesen Oroszország protektorátusa alatt.

* **Mérgéses.** Scheirer Vilmos 35 éves bajor szerepő jelentést tett a rendőrségnek, hogy neje az 53 éves Varga Klára ő f. hó 22-én meg akarta mérgezni, amennyiben a nevezett napon ételbe mérget kevert. Scheirer őt is hozta magával a maradekot, hogy panaszának alapos voltát derítsék ki. A feljelentés után lakasan a rendőrség kutatót és neje szekrényében papírba göngyölve két zoldes hatú bogarat és egy mehet talált. Scheirernek azt állította, hogy a zold bogarat igazán szerül használta, de tagadta, hogy ferjét megmérgezni akarta volna. Miután azonban Scheirer a mérgezés tünetei közt a kórházba kellett szállítani, hitvesét a rendőrség letartoztatta és átkísérte a járásbírószághoz.

* **Gyászhr.** Fajdalomtól megtört szívvel tudjuk, hogy szeretett ferjóm, fivérem illetve sógorunk Jablonsky József nyugalmozott adai jegyző f. évi június hó 28-án reggeli 2 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek felvétele után 59 éves korában elhunyt. Hült tetemét f. évi június hó 29-én d. u. 5 órakor az adai róm. kath. sirkerthen tetették örök nyugalomra. Az engesztelő szent-mise f. évi június hó 1-én d. e. 8 órakor megtartották az Egek Urának. A drága elhunytat siratják: Neje: Ozy. Jablonsky Józsefné, szül. Czigonyi Mária. Fia: Jablonsky Miksa és neje Kelemen Irén. Leánya: Jablonsky Mária és ferje Matkovits József. Fivére: Jablonsky Ignac. Mancesik Amália, T.

massy János és neje Czigonyi Anna, Prókopovits Jenő, Prölöpovits Anna, Arabella és Jozsef sógorai és sógorinói.

* **A ravancsal ünnepélyről.** Újvidék új főispánja, Platt Viktor, ezuttal adta először bizonyoságát erélyének és tapintatának. Az általa tett intézkedéseknek köszönhető, hogy a délmagyarországi izgatok nem mehettek el a Szeremésbe s ezzel e zavarágosoknak is eleje volt véve, mert a Szeremésben lakó szerbek krusadek, józanok és békéslegben szeretnek élni. Pétervárról és Krusavéről üldözött táviratok érkeztek a „szerb testvérekhez“ Újvidékre. Az ünnep mindvégig a legnagyobb rendben folyt le. Tomits Josa, a Zsaszta szerkesztője, kerülő uton mégis eljutott Ravancsra és ott egy óráig időzött; akkor azután, bizalmas figyelemzetésére távozott.

* **Életmentés.** Bács-Földváron két életet mentett meg Janó Sándor tanító a saját élete kockáztatásával. Ugyanis Tamás István és Surján Matyas leánya a Ferenc-esatornában fürdővén, a leány egyszerre csak elbukott a labok közt. Ezt Tamás István né észre vette a segítségére akart sietni, de a víz őt is elnyelte. A part néptelen, őrös volt, csak egy okólnyi lányka guggolt a fürdő ruhája mellett. Amint látta veszélyben forgók küzdelmét, jobb ösztönet követve, befutott a legközelebbi szörök küzdelmet, ott ajveszőkélve mondta el a hozzászó szerencsétlenségét. Janó tanító, ki őp a szerűn volt, a legnagyobb gyorsasággal a vész helyére futott s meggyőződött a leányka szavának valóságáról. De akkor már csak egy küzdőt látott, mert a lány alamórlt. Csak felső karjától dobta le s a vízbe ugrott, hogy leányt a halál hídőg karjától kiragadjja. A víz alá bukott s a fenékén megtáladta a heányt, két nagy fáradsággal félállt állapotban a partra vitt. Ekkorra már a szerűn dolgozók is odaértek, s Janó felszólította őket, hogy legyenek segítők az asszony megmentésében. Azok azonban családok voltak mentegőzve, egymagára hagyták a legnehezebb, — egyszermind a legelőveszélyesebb küzdelemben. Janó nem eszögöde, nola ő is család, haladt megvőtő hidegvérrel utána uszott a halállal küzdőnek, kit, bár nehányzser a víz alá merült vele, szintűn sikerült szerencsésen a partra szállítani. Janón, mire a két földöntő kimente — egyetlen ruhaharab sem maradt épségben, fozslányokra tépték a szerencsésének földökliket kinjai közt. Mikor az asszony magához tért, meghatottan késett köszönetet bator megmentőjének, mondván: „Tanító úr az Isten is megáldja ezé, hogy őt gyermekek mentette meg gondviselő édes anyjár.“

* **Rendőrököt kifosztott cigányok.** Lapunk mult számában megjelent e ezimű hírre vonatkozólag értesülünk Szabadkáról, miszerint igaz ugyan, hogy a pónt elvették a rendőrök a cigányoktól, de ez bírság fejében lett tőlük elveve, mert az országton legeltették lovaikat és az összeg a város javára el is könyveltették.

* **Réjtélyes rablógyilkosság.** Az elmúlt héten Kosits Lázár juhász, elment Kelebiára nagybatyúhoz Kosits Mitóhoz ségdekzeni a kőröképalkalásban, s ott dolgozott esztortókn d. e. 11 óráig. Hazafelé akarván indulni, felült szamarára, s a mint az egyike dűlő uton keresztül akart menni a kelebiái réten átvezető hidon, ismeretlen tettes által levetették. — A gyilkos a hullát 4—6 lépésnyire bevonszolta a sás és nád közé s az ott is maradt két napig, míg rá nem bukkantak. A gyilkos a szamaron volt nyerges t egyeb apróságot is magával vitte. A rendőrség a bejelentés után rögtön kiment a helyszínre s a nyomozást megkezdette, minék eredményeként egy éjén, ki ellen több gyanus körülmény merült föl — s kinek nevét a vizsgálat érdekében még most nem közöljük — le is lett tartóztatva. A hulla a szabadkai kórházba szállítatott, hol boncolás közben konstátálta lett az is, hogy a lövésen kívül talált néis hirtelölő a puská tussal származhatott.

*) **A fűtezában egy esnosan bebutorozott külön bejárta utcai szoba azonnal kiadó.** Bővebbet a kiadóhivatásban.

Irodalom.

— **Ninesen** a magyar családoknak olyan gazdag könyvtára, melyben annyi szellemi szórakozást találhatna a család minden tagja, mint a mennyiit a „Képes Családi Lapok“ válogatott közleményei nyújtanak. Ninesen a családi életnek s a gondosan vezetett magyar vendégterítő háznak olyan kérdése, melylyel e lap meléklete a „Nő a házban“ szakavatottan ne foglalkoznék. A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára, a „Nő a házban“ című dívat-meléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetők legelőszérűben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bermentve szolgál mutatóvány-számokkal.

— **Vették** a zombori „Középkereskedelmi Iskola“nak 1888/9. évi értesítőjét. Közli Zsulyevits Ernő igazgató. A helyesen összeállított értesítő tartalmaz egy nagybecsű értekezést „Takarékpenztáraink reformjáról“. Itta: Krék Arnold tanár. E szakszeret. alapos ismeretet előrűl értekezés, megérdemli, hogy nemcsak a tanulók, hanem szüleik is egyáltalában a nagy közönség is elolvassja, mert könnyű nyelvezete világos áttekinthetősége erre alkalmassá és érdemessé teszik e dolgozatát. Az értesítő tartalma még: Iskolánk története az 1888/9. tanévben. Zsulyevits Ernő igazgatótól. — A középkereskedelmi iskola felügyelő bizottsága. — Tanári testület. — Iskola szolga. — Tanterv, végzett tananyag. — A tanítás segéd eszközei: a könyvtárak és szertárak. — Jelentés az ifjúsági önképző körörről. — A középkereskedelmi iskola névsora, 4 táblázattal. — Juttalmazások. — Értesítés a jövő tanévre.

Történelmi naptár.

- Julius 3.
1866. Königráti esata.
Julius 4.
1715. Gellert Chr. F. német költő szül.
1776. Az egyes. államok függetl. nyúl.
1807. Garibaldi szül. Nizza.
Julius 5.
1809. Wagrami ütk.
1867. Anderson K. J. svéd Afrikautazó megh.

- Julius 6.
1373. Huss J. szül.
1315. Huss J. megég. Constanz.
1836. Antal Kel. Tiv. százsorsz. kir. megh.
Julius 7.
1718. Alexei Petrovics, N.-Péter fia, megh. börtönb.
1789. A francia forradalom kezdete.
1815. A szövetségesek bevonulása Párisba.
Julius 8.
1355. Albrecht és Ernő szász hegek elrabol. Kaufungeri Kunz által az altenburgi kastélyból.
Julius 9.
1386. Sempachi ütk.
1807. Tiltsiti béke.
Julius 10.
1819. lov. Arneht. Alfred. tört. író szül. Bécs.
1866. Krissíngeni ütközet.

CSARNOK.

Moltkenak egy győzelme.

Németből fordította: K. C.

Miért, hogy Moltke legeredetibb győzelméről, oly kevés embernek van tudomása! Igaz ugyan, hogy tisztán történelmi értelemben véve, nem ez volt a legelső győzelme, de ő erre mégis, s pedig joggal igen büszke volt.

Mohamed Ali idejében, Sulejman pasa — született Séve nevű francia, az egyptomi hadsereg főparancsnoka volt, s Kairó legjobb sakkozója.

E renegat nagy kegyelen állt az udvarnál és a nép minden rétegénél a legnagyobb tisztelnetek örvendett mert hiszen ő volt az, ki az egyptomiakat a nizabai csatában győzelemre jutatta.

A Nilus-hadsereg már meneküle, magával ragadva vezérűket a hős Ibrahim, midőn hirtelen esodával határos módon megfordult a kozka és a menekülőkből üldözök és az üldözökből menekülők lettek.

E csapás tönkre tette az oszmanok hatalmas, de szerencsétlen eszárjárt Mahomedot, ki serege megsemmisülését annyira szívére vette, hogy két hétre rá meghalt.

A béke helyreálltával Sulejman pasa ismét visszatért Kairóba, hogy előbbi kedvezet foglalkozását, a harcokzat ismét folytassa... Minden delután pontosan megjelent a kávéházban, hol hatalmas pálmák árnyékában, a Nilusra néző verandán helyet foglalt, és itt az agg, tiszteletben megőszült Ulema Raschid agával élet-halálra vívott harcot. A esata színlelvő a 64 fekete-fehér mezejű sakktablea volt, hol éfántesont hadseregek igyekeztek egymást legyőzni és kelezébebe keríteni.

Es csak az esztűrkülett beálltával, midőn a meesetből az énekek imára hívták az igazhívőket, szakíták meg a harcot, hogy másnap újra megkezdjék, és hetek, hónapok át folytatás-folytatás mindaddig, míg a királyok egyike foglya nem lesz. Azonban sohasem lett azzá a Sulejman által vezérelt, ám-bár Raschid agának, nemcsak bölcsesége, hanem példás sakkjátéka miatt is messzeemő hire volt.

A „mesterek“ körül rendszeren Kairó jó sakkozói csoportosultak, kik felszűlt figyelemmel visszatartott lélegzettel figyelték játékukra.

Egy delután, midőn Sulejman épen Raschid agára várt, hirtelen idegen ember közeledett hozzá megszólítva őt e szavakkal:

„Jójj pasza, kísértünk meg egy játszmat!“

Meglepetésből kísert a Sulejman társaságában levő arabok szájaiból a esibuk. Sőt egy öreg kadinak a mokka megakadt torkájában; ugyan, ki az, ki Raeshid aga győzőjét kihívni merészelt?

Sulejman pasza vizsga tekintettel vetett az idegenre és így szólott:

„Szólgálatodra állók; de mennyibe szoktál játszani?“

„Egyszer semmibe másszor sokba; határoz meg pasza te az összeget!“

„Száz arany talán majd nem lesz sok,“ viszonzá Sulejman, az idegen arcazt megfigyelve, anélkül azonban, hogy azon a legesekélyebb változást is észlelte volna.

Előhozta a sakkjátékokat és kisorsolták a színeket. A pasa feketét, az idegen fehéret húzott.

Az átszellemelt nézők e napon is szorosan körülállották a játszókat. Már az első húzások után mindenki tisztán látta, hogy mesterral állnak szemközt. Az idegen ujjai között az elefántesont-babák életet látszóttak nyerni, azt vették, hogy a fekete-fehér mezőkön katonák állanak, kik vezérük parancsszavára rögtön engedelmeskedtek.

Sulejman pasza érzé az idegen sűjtő erőnyét. Hiába minden igyekezte, hogy ellenét lerázta magáról; tervény ló hiába esett el, az idegen harcoképessége nem esökkent.

Komoly, összeranzeltok homlokak állt a pasa, nyugodtan, de büszkén, mint valami hadvezéři érezőszob, az idegen.

Egyszerre örömtől szűgárott a pasa szemé, mert előnyös húzásra nyúl alkalm: izgatottan tevő ellenének királynője elé az övét. A nézők ajakáról az elégedetenség moraja lón hallható, a pasara nézve veszte van a játszma; valószínűleg elkerülte figyelmét azon körülmény, hogy királynője fedetlen. Csak Raschid aga szemé villogot az örömtől; átlátott barátjának mesteri tervén.

Az idegen hosszabb ideig gondolkozik, mint az előbbeni húzásoknál és lassan emeli esontes kezét.

„Valószínűleg a királynőt veszté“, suttogták a nézők.

„Akkor nyoloz húzás után matt“, mondá Raschid aga örömből dörzölve kezét.

„Es ha nem venné a királynőt?“

„Akkor az övét elveszté.“

Egy percig úgy tűnt fel, mintha az idegen keze nem volna biztos, de már a másikkban molón esett neki a sakktableának. Az idegen nyugodtan tette parasztjainak egyikét a legközelebbi mezőre.

Meglepvé tekintettek mindannyian egymásra és suttogtak.

„A királynőt elveszteni anyyi, — mint a játszmát elveszteni”, Sulejman pedig győzelmes mosolylyal vevé el ellene királynőjét.

Megkönyöbülve légezzet fel a nézőközönség, kik mindannyian a pasához hajlottak, mert a játékot már eldöntve látták lenni; királynő nélkül fehére nem tarthatja magát. A nézők már távozni akartak; de bámulva állottak meg, midőn most az idegen megszólalt.

„Tizenkét húzás után sakkmat!”

Sulejman pasa tekintete elhomályosodott, a mosoly elhalt ajakán. De Raschid agán is jelelentekeeny változás volt észlelhető: mint az örült ugrott fel székről, hogy e magasabb helyről kísérje figyelemmel a harcot. Lázás türelmetlenség fogta el a nézőket, mialatt a most következő húzásokat izgatottan olvasták.

Tökéletes ügyességgel mérte csapásait most fehér, egész erejével hatolva a fekete királyhoz, mindig szorosabba húzódo gyűrűt vonva köréje. A tizedik húzásnál a pasa megkísérté királynője feladkozásával keresztül törni a gátat; de hasztalan! Fehér az áldozatot visszautasította és lovával a szavakkal: „Sakkot a királynak!” lépett elő.

„Tizenegyedik húzás,” olvasák a nézők, kiknek igaztossága ekkor érte el a tetőpontot, mert látták, hogy pasjuk, kit legyőzhetlennek tartották a következő húzásnál mattá lett.

Sulejmán királya kénytelen volt sarkot visszahúzódni. Es: „Sakk matt!” kiáltá az idegen, amint előre mondta volt, a tizenkettedik húzásnál.

A csodálkozás moraja lön a közönség részéről hallható. A legyőzött pasa pedig lecsüggesztett fővel ült ott, mintha gondolkodna valamin, keresne valamit agyában és hirtelen, mintha megtalálta volna, az idegenhez fordult a szavakkal.

„Már láttam egyszer életemben ehhez hasonló sakkjátékokat, mint ahogy te játszottad most. Művészi kombinációd előttem nem ismeretlenek; de nékik ellentállani még sem tudtam. A játszma azonban, mely akkor szemem előtt lefolyt, még sokkal jobb volt mint a mai. A toronyok nehéz ágyúk, a lovak gyors lovaságok valának, és parasztok helyett, jól fegyverzett gyalogság képezte az előőrzetet. S midőn az egyik sereg ágyúi a másiknak „sakk”-ot dörgött, lábainak alatt ingott a föld, mint midőn a vulkánból tizes láva kezd emelkedni. — Akkor oly sereggel állottunk szemközt, mely 150 ezer emberből állott, félelmet gerjesztő szám s mely vezetve egy egyetlen férfi remek tehetsége által, bennünket a velőig megrázkódtatott és agyonjussitással fenyegetett; és e férfi, ki elől bátor seregünk futni kényszerült, a távol, hideg észak gyermeke volt, kinek ellentállani mi nem voltunk képesek. Egyedül Hafiz pasa veszett bátorsága tette lehetővé, hogy a nizibai győzelmet kivirjok. Ő az ozman hadsereg főparancsnoka volt és irigyeveln a fiatal lángész fényes eredményét. Eldőzöbe vette az egyiptomiakat és ezáltal lehetővé tette nekünk a győzelmet. Nélküle e győzelem soha, de soha sem lett volna a miénk!”

A pasa szünetet tartott beszédében és hosszú vizsgáló tekintetet vetvén ellenére átszellemelve kiáltott fel:

„Idegen! Páratlan játékod visszaidézi élelmembe a nizibai csatát és ennek lángészű játékostát... Ugy mint te ma játszottál, csak Molke képes játszani!”

„Eltaláltad, pasa!” viszonzá az idegen szerényen „én csakugyan — Molke vagyok!”

Még ez évben büszköt el a tehetséges sakkjátékos a török hadseregtől, hogy lángelméjét a poroszoknak szentelje.

Felölös szerkesztő és lapfajdonos: **Dr. MOLNÁR GYULA.**
Kiadó: **ÖBLÁT KÁROLY.**

5127. szám
p. 1889.

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék részéről ezennel köz-hírré tétetik, miszerint a vagyonbukott b.-kulai takarékpénztár elleni csődügyben eddigelő befolyt 25,026 fnt 70 król bemutatott részleges felosztási terv a csődtörvény 184. §-a alapján jóváhagyott, minek folytán értesítettek a csődhitelezők, miszerint szabadságukban áll azt a csődbiztos vagy a tömeggondnoknál megtekinteni s az elleni észrevételeiket írásban foglalva ezen hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt megtenni, továbbá hogy az észrevételek feletti tárgyalásra határidőül f. évi július hó 23-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki.

Zomborban, a kir. törvényszéknél 1889. június hó 27-én.

Hetteszheimer s. k.,
kir. törvényszéki bíró, mint esőbiztos.
(P. II.)

Magyar Háziasszonyok

figyelmébe ajánljuk

a „Magyar Háziasszony”

című háztartási, gazdasági és szépirodalmi hatilapot

képes divatmelléklettel,

külön regénymelléklettel.

Felőlös az asszonyok és leányok hivatásának egész körét, és amelletl mulattat és szórakoztat.

Ára ¼ évre 1 fnt 50 kr.,

holott a divatmelléklet, vagy a beköthető regény maga is megér ennyit.

Kiadóhivatal: Budapest, Károly körút 8. sz.

A valódi francia cigarettapapír

„Le Vrai Goudron”

de Norwege
JOSEPH BARDOU & FILS
gyárából Perpignán és Párisban,

60 aranyérem, 16 díszoklevél, 20 verseny-kivüli oklevél.

Kapható minden norinbergi-, diszműaru és papirkereskedésben, valamint minden dohány- és szivar-tözsdeben.

Gép-eladás.

Egy teljesen jókarban levő 20 tényleges lóerejű

Schimmelbusch-féle stabilgép

Cornwall-kazán és Condensatioival felszerelve, eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Ertl és Schwerer,
hodsági gőzmalom.

2-3

Biztos fizetést

és jutalékok adok oly egyéneknek, kik törvényileg engedélyezett sorosjegy eladásnál (résztulajtosok) közbenjárnak.

FUCHS H.

váltóüzlete 10-12
Budapest, Dorotya-utca 9.

A SOULAC-I APÁTSÁG (Francia-Ország)

Dom MAGUELONNE, prior

Főtisztelőndó Benedek rendi atyái

FOGVICE, FOGPORA és FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREMEK: Brüssel 1880, London 1884

A legmagasabb kiünntöztök

Felaitatottok 1373 ik éven BOUISAUD PÉTER

sz. prior által.

« A főtisztelőndó benedekrendi atyák fogviceinek használata, naponkint néhány csopet vízbe véve, megkádályozza és gyógyítja a fogak odvaságát, melyeknek foharságot és a szilárdaságot klesztőz, a monnyiben a foghúst erőstíti s teljesen egészségesé változtatja.

« Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak, midőn öket ezen régi és practicus készítményekre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógy-szert és a fogfájás ellen egyedüli övszert képezik.

A ház megjelölésétől 1807 óta 106 & 108, rue Croix-de-Seguy
Vezérútnyok **SEGUIN** BORDEAUX

Kapható minden nagyobb illatszertésnél, gyógyszerésznél és gyógyszerkereskedésben.

Az évi elszállítás 2000,000 palaczk.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRAS.

Legjobb asztali- és üdítőital

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize